

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

2024 йил — Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: Info@xs.uz • 2024 йил 27 апрель, № 82 (8705)

Шанба Сайтимизга ўтиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

Бойсун Сайёҳларни нимаси билан ўзига жалб қилмоқда?

Сўнгги йилларда янги Ўзбекистон дунёга тамомил янги қиёфада буй кўрсатмоқда. Бунда республикада туризм соҳасини ривожлантиришга катта эътибор қаратилаётгани муҳим омил бўляпти, десак, муболага эмас. Давлатимиз раҳбари томонидан соҳани қўллаб-қувватлашга қаратилган бир қатор чора-тадбирлар белгиланди ва меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилиб ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилмоқда.

Туризм имкониятлари

Ўтган вақт мобайнида туризм индустрияси субъектлари фаолияти учун қўлай шарт-шароитлар шакллантирилди. Туризмни ривожлантиришдаги тўсиқ ва ғовларга барҳам берилиб виза ва рўйхатдан ўтказиш тартиб-таомиллари, паспорт ва боғжона назорати соддалаштирилди. Туризм хизматларини йўлга қўйишда туристлар ва экскурсантларнинг ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлигини таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди.

Туризмнинг янги салоҳиятли турлари — зиёрат, экологик, маърифий, этнографик, гастрономик, спорт, даволаш-соғломлаштириш, кишлоқ, саноат, ишбилармонлик, ёшлар ва оилавий туризм жадал ривожлантирилди.

СУВ РЕСУРСЛАРИ ВА ТЕЖАМКОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Бугун глобал климат ўзгаришлари дунё миқёсида қандай салбий оқибатларни келтириб чиқараётганини барчамиз қўриб-билиб турибмиз. Хусусан, кўплаб минтақаларда сув танқислиги кузатилаётганда, шу жумладан, бизда ҳам. Шу боис кейинги йилларда мамлакатимизда сув ресурсларидан унумли фойдаланиш борасида кенг қўламли ишлар олиб бориляпти. Аввало, мавжуд канал ва ариқларни бетонлаштириш эътибори сувни тежаш чоралари қўрилаётганини алоҳида таъкидлаш зарур.

Иновация

Республикамизнинг барча ҳудудидида яхши бир тажриба йўлга қўйилди. Яъни бугун нафақат ҳар бир ариқ, балки унинг ҳар бир қаричининг ўз эгаси бор. Шу каби сайё-ҳаракатларда давлатимиз раҳбари томонидан белгиланган берилган сув ҳўжалигида тежамкор технологияларни жорий этиш ва давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга оширишга доир долзарб вазифалар дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда. Тизимдаги муаммоларни бартараф этиш мақсадида сўнгги беш йилда юртимизда кишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва тубдан ислоҳ қилишга йўналтирилган бир неча меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. Айтиш мумкин, бу йил билангина мазкур муаммони ҳал этиш мумкин. Айтиш мақсадда томчи-латиб сўғориш технологияси кишлоқ хўжалигига

кенг татбиқ этилмоқда. Бу тизим ўсимликнинг сувга бўлган эҳтиёжига тенг миқдордаги сувни зарур муддатда унинг илдиз қатламга етказиб беришга мўлжалланган босимли сўғориш тармоғи ҳисобланади. Олимларнинг маълумотига кўра бир центнер пахта ҳосили олиш учун томчилатиб сўғориш тизимида эгит орқали сўғоришга нисбатан 1,8-1,9 марта кам сув берилади. Томчи-латиб сўғориш ҳисобига экин илдиз тизими нормал шаклланади ва далани бир текисда намлашга эришилади. Шу орқали қатор ораларига ишлов бериш учун сарфланадиган харажат камаюди. Бу билан, аввало, тупроқда ўсимлик учун зарур бўлган мақбул намликни ушлаб туришга эришилади, сувнинг кўёш ёки шамол таъсирида бугуна-шининг олди олинади ва сув ўсимлик илдиз тизими намлантириш орқали тупроқдаги намликнинг мақбул даражаси сақланади. Қолаверса, айтиш усул ёрдамида ўсимликларнинг ўсиши, ривожланиши ва ҳосил бериши учун мақбул шароит яратилади ҳамда экин турига қараб 80 фоизгача сув тежаб қолинади.

ЯНГИЛИКЛАР хабарлар

ТАФСИЛОТЛАР

Париж Олимпиадасига бир қадам қолди

Қатарда давом этаётган йигирма уч ёшгача бўлган футболчилар ўртада Осий кубогининг чорак финалида Ўзбекистон олимпия терма жамоаси Саудия Арабистони вакиллари-ни мағлуб этиб, мусобақа ярим финалига чиқди.

Доҳадаги "Халифа" стадионида кечган баҳсда Темури Кападзе шогирдлари рақибдан ҳар томонлама устулик қилди. Бу ўйин якунида қайд этилган ҳисобда ҳам ўз ифодасини топди — Ўзбекистон — Саудия Арабистони 2:0. Учрашунинг 47-дақиқасида Хусайн Норчаев ҳисобни очди. Захирадан май-

Футзалчиларимиз 3-ўрин учун беллашади

Футзал бўйича Таиландда давом этаётган Осий кубогининг яримфинал беллашувлари бўлиб ўтди.

Ушбу босқичда Ўзбекистон терма жамоаси Эрон терма жамоасига қарши беллашди. Учрашунинг асосий вақти ва қўшимча бўлимлари 3:3 ҳисоби билан якунланди. Пенальтилар сериясида эса омад эронликларга қулиб боқди — 4:5.

Энди ҳамюртларимиз учинчи ўрин учун учрашувда тожикистонлик футболчилар билан куч сынашади. Яна бир ярим-финалда Таиланд Тожикистонга 4:3 ҳисобда мағлубиятга учратди.

Ўзига хос тажриба мактаби

Андижон вилоятида томорқадан фойдаланишнинг ўзига хос тажриба мактаби яратилган. Мисол учун, Жалақудуқ туманидаги Бешқарам маҳалласида яшовчи Баҳодиржон Эргашев оиласини олайлик. 33 миллион сўмлик кредит маблағи туфайли хонадонда иссиқхона барпо этилди-ю, қўшимча даромад миқдори кескин ортди.

— Томорқамизда 10 сотихли иссиқхона барпо этдик, — дейди омилкор деҳқон. — Унинг 8 сотихида помидор, 2 сотихида бодринг парваришлаяпмиз. Биринчи мавсумда 60 миллион сўм даромад олишни кўзлаганмиз. Бир йилда 3-4 марта ҳосил олиш мумкинлиги инobatга олинса, камиди 100 миллион сўм қўшимча даромад олишга эришамиз. Ушбу маҳаллада бундай тадбиркор оилалар кўп. Баҳодиржон Сиддиқов оиласи ҳам шулар сирасига қиради. — Ҳозирги кунда хонадонимизда 20 та асалари уяси мавжуд, — дейди оила бош-

Саминжон ҲУСАНОВ («Халқ сўзи»).

Сенатор ва ҳаёт

«МАҲАЛЛА ЕТТИЛИГИ» ФАОЛИЯТИ ҚОНИҚАРЛИМИ?

Маълумки, жамиятимиз тараққиётида барча урф-одат, қадрият ва анъаналаримизни ўзда мужассам этган маҳалланинг ўрни бекиёсдир. Зеро, маҳалла обод экан, юртимиз ҳам фаровонлашиб бораверади.

Шундан келиб чиқиб, кейинги йилларда амалга ошириб келинаётган ислохотлар доирасида маҳаллани ҳар жиҳатдан ривожлантириш чоралари кўриломоқда. Хусусан, давлат раҳбари ташаббуси билан ҳудудларда «маҳалла еттилиги» ташкил этилиб, уларнинг вазифалари аниқ белгиланган берилди. Айтиш мумкин, «маҳалла еттилиги» ташкил этилиши Кенгаш депутатларининг ўзaro ҳамкорлиги аҳоли бандлигини таъминлаш ва уларни камбағалликдан буткул чиқариш ҳамда фуқароларнинг муаммолари масалаларини тезкорлик билан ҳал қилишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Бу борадаги ишлар билан танишиш ва «маҳалла еттилиги» фаолиятига қўмақ бериш мақсадида Олий Мажлис Сенатининг Хотин-қизлар ва гендер тенглик

масалаларни кўмитаси аъзоси Гулнара Маъруфова бошчилигидаги ишчи гуруҳ Самарқанд вилоятининг Оқдарё туманида бўлди. Ишчи гуруҳ томонидан маҳаллалардаги корхона ва хонадонлар бирма-бир кўздан кечирилиб, яратилган иш ўринлари ва хотин-қизлар бандлигини таъминлаш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар ҳолати ўрганилди. Худуддаги маҳаллий Кенгаш депутатлари ва «маҳалла еттилиги»нинг ҳамкорлиги қай даражада йўлга қўйилгани юзасидан ҳокимлик вакиллари ва депутатлар билан суҳбатлар ўтказилди. Урганиш давомида «Маҳалла еттилиги» — Кенгаш — Сенат» уч бўғинли ҳамкорлик тизими моҳияти бўйича тушунча берилди.

«Халқ сўзи».

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯДА МАСЪУЛЛИК ВА ДАХЛДОРЛИК

Сифатли таълим — инсон капиталини ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омили саналади. Шу боис мамлакатимизда ушбу тизимни ислоҳ қилиш энг устувор масалага айланган. Зеро, замонавий халқаро стандартларга жавоб берадиган юқори малакали кадрларни тайёрлаш, соҳани янада такомиллаштириш, янги-дан ислоҳ қилиш ва модернизация жараёнларини чуқурлаштириш, энг илғор смарт технологиялар, инновацияларни таълим-тарбия жараёнини татбиқ этиши даврнинг ўзи тақозо қиляпти. Бу борада амалга оширилаётган ислохотлар натижасида, айтиш мумкин, янги Ўзбекистонни барпо этишнинг зарур сиёсий-ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий ва илмий-маърифий асослари яратилди.

Фикр

Мазкур ислохотларни босқичма-босқич рўёбга чиқариш мақсадида, аввало, қонунчилик базаси янгиланди. 2023 йилнинг 30 апрель куни умумхалқ референдумида яқдиллик билан янги тахрирдаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинди. Бош қомусимизнинг 51-моддасига мувофиқ олий таълим ташкилотларининг академиқ

олий таълимга қамров даражаси 41,5 фоизга етказилди. Давлат олийгоҳлари босқичма-босқич меҳнатга ҳақ тўлаш, ходимлар сони, тўлов шартнома миқдори ва таълим шаклини мустақил белгилаш тизимига ўтди. Уларнинг молиявий барқарорлигини ошириш мақсадида ижтимоий солиқ ставкаси амалдаги 25 фоиздан 12 фоизга туширилди, бўшаган маблағлар таълим муассасаларини ривожлантиришга йўналтирилди. Аҳамият-лиси, хусусий олийгоҳларда таълим олаётган талабаларга ҳам 7 йиллик таълим кредитини олиш тартиби жорий этилди. Талабаларнинг яшаш шароитини яхшилаш масаласи ҳам муҳимлигига кўра, ижобий ечим топмоқда. Чунончи, келгуси беш йилда қарийб 100 минг ўринли талабалар ётоқхоналари барпо этилиши кўзда тутилган. Рақамларга эътибор

қаратадиган бўлсак, 2023 йилда 39 та янги ОТМ ташкил этилган бўлиб, уларнинг 9 таси давлат, 29 таси нодавлат, 1 таси хорижий олий таълим муассасаларидир. Айтиш мумкин, олий таълим тизимининг вазифаси фақат талабаларга дарс беришдан иборат эмас. Тўғри, университет ва институтларимиз илм-фан соҳасида ҳам фаол ишлаши, ёшларни илмий ишларга, катта-катта лойиҳаларга жалб этиши кераклиги кўзда тутилган. Бироқ таълим соҳасининг яна бир энг асосий вазифаси бугунги кун учун зарур бўлган янги авлодни, илм-фан ва ўз ихтисослиги асосларини пухта эгаллаган, билимли ёшларни тарбиялашдан иборат.

МАКТАБЛАР СОНИ СЎНГГИ 5 ЙИЛДА 660 ТАГА КЎПАЙГАН

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Статистика агентлиги маълумотларига кўра 2023/2024 ўқув йилида фаолият юритаётган умумтаълим муассасалари сони 10 750 тани ташкил этган.

Мазкур билим масканлари сўнгги 5 йилда 660 тага ошган.

Йиллар кесимида қарайдиган бўлсак:

- 2018/2019 ўқув йилида 9774 та;
- 2019/2020 ўқув йилида 10090 та;
- 2020/2021 ўқув йилида 10181 та;
- 2021/2022 ўқув йилида 10289 та;
- 2022/2023 ўқув йилида 10522 та;
- 2023/2024 ўқув йилида 10750 тага етганини кўриш мумкин.

Умумтаълим муассасалари сони 1991/1992 ўқув йилидагига нисбатан 2193 тага ортган.

